

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1173

van **ORRY VAN DE WAUWER**

datum: 27 april 2023

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Essentiële infrastructuur Haven van Antwerpen - Kattendijksluis en Kattendijkbrug

De Antwerpse haven kent een verscheidenheid aan essentiële infrastructuur. Deze kunstwerken gaan van sluizen die de grootste schepen ter wereld kunnen ontvangen, tot bruggen die moeten zorgen dat vrachtwagens, treinen, fietsers, personenwagens, ... deze sluizen kunnen passeren, dokken kunnen dwarsen of kanalen kunnen oversteken. Zonder deze infrastructuur stopt de activiteit in een van de belangrijkste economische hubs van Europa.

Voor heel wat van deze infrastructuur worden jaarlijks investerings- en onderhoudsbudgetten uitgetrokken binnen de kredieten van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid, maar evengoed door de Port of Antwerp-Bruges en de stad Antwerpen. Louter voor de werken aan verschillende sluiscomplexen in de Antwerpse haven wordt in het geïntegreerd investeringsprogramma 2023 (GIP) ruwweg 46 miljoen euro gereserveerd.

Graag vraag ik een gedetailleerd overzicht van de infrastructurele staat van en toekomstvisie op deze essentiële infrastructuur, met name van de Kattendijksluis en de daartoe behorende Kattendijkbrug.

1. Wat is de huidige infrastructurele staat van de Kattendijksluis?
2. Wat is de huidige infrastructurele staat van de Kattendijkbrug?
3. Welke onderhoudswerken en/of renovatiewerken werden de laatste jaren aan de Kattendijksluis en de daartoe behorende Kattendijkbrug uitgevoerd? Welke budgetten werden daarvoor uitgetrokken? Graag een gedetailleerd overzicht van de uitgevoerde werken en de daarvoor uitgetrokken budgetten.
4. Welke instandhoudingswerken worden op korte termijn gepland of zijn op korte termijn nodig om de Kattendijksluis en de daartoe behorende Kattendijkbrug optimaal in gebruik te houden? Welke budgetten zijn daarvoor nodig? Zijn deze reeds gereserveerd? Graag ook een kostenraming en planning.
5. Welke instandhoudingswerken worden op langere termijn gepland of zijn op langere termijn nodig om de Kattendijksluis en de daartoe behorende Kattendijkbrug optimaal in gebruik te houden? Welke budgetten zijn daarvoor nodig? Zijn deze reeds gereserveerd? Graag ook een kostenraming en planning.

6. Hoe loopt de huidige mobiliteitsontwikkeling? Zit de doorstroming goed voor alle verkeersgebruikers die de Kattendijkbrug benutten? Welke faciliteiten zijn er momenteel voor de verschillende vervoersmodi?
7. Wat is de toekomstvisie op deze essentiële infrastructuur naar gebruik en benutting? Voor welke nautische gebruikers wordt de Kattendijksluis bestemd? Voor welke gebruikers wordt de Kattendijkbrug bestemd? Hoe wordt de optimale ontsluiting gepland? Welke investeringen zullen nodig zijn om deze toekomstvisie te bereiken?
8. Hoe zit de ownership over deze essentiële infrastructuur in elkaar? Wie beheert deze, wie is de eigenaar, wie zorgt voor de onderhouds- en investeringskredieten? Welke afspraken zijn daarover gemaakt tussen de Vlaamse overheid, de Port of Antwerp-Bruges en de stad Antwerpen? Maakt de Kattendijksluis en -brug deel uit van de Antwerpse stadshaven?

ANTWOORD

op vraag nr. 1173 van 27 april 2023

van **ORRY VAN DE WAUWER**

1. Hierbij vindt u het gevraagde overzicht voor de Kattendijksluis:

Sluisdeuren

- De afwaartse stalen deuren (3 paar) bevinden zich in goede toestand.
- De opwaartse houten deuren (2 paar) bevinden zich structureel in goede toestand maar hangen af zodat afregeling verbeterd dient te worden. De onderbouw van de passerelle van de ebdeuren bevindt zich in slechte toestand en dient vernieuwd te worden.

Verlaten

- De omloopverlaten (4 stuks aan het bovenhoofd en 4 stuks aan het benedenhoofd) behoeven een volledige revisie. Verlaten vertonen lekverliezen en problemen omtrent geleiding van de schuiven.

Elektromechanische installatie en sturing

- De installatie is in goede toestand maar voldoet niet voor toekomstige modernisering en eventuele afstandsbediening.

Hydraulische installatie

- De installatie is in goede toestand maar een studie dient uit te wijzen in hoeverre aanpassingen/vernieuwingen nodig zijn in kader van toekomstige modernisering.

Bouwkundige toestand

- Bij te lage waterpeilen in de sluiscolk is de stabiliteit van de kaaimuren niet gegarandeerd. De sluiscolk kan bijgevolg niet droog gezet worden.
- Voor het overige zijn er geen structurele problemen van bouwkundige aard.

Bedienings- en technisch gebouw

- De gebouwen zijn in beheer bij AG Vespa (stad Antwerpen). De buitenschil bevindt zich in slechte toestand. AG Vespa voorziet op korte termijn de structurele renovatie van de gebouwen.

2. Hierbij vindt u het gevraagde overzicht voor de Kattendijkbrug:

Elektromechanische installatie en sturing

- De installatie is in goede toestand maar voldoet niet voor toekomstige modernisering en eventuele afstandsbediening.

Hydraulische installatie

- De installatie is in slechte toestand en dient vernieuwd te worden.

Bouwkundige installatie

- Bouwkundig verkeert de Kattendijkbrug in goede toestand.

3. Hierbij vindt u het gevraagde overzicht van de gedane werken en hun budget:

Werken vanaf 2020		Kostprijs
Revisie afwaartse eb- en vloeddeuren Kattendijksluis	- Voorzien hijsogen - Uitnemen deuren - Verstevenigen aanslag - Vernieuwen afsluitrubbers - Revisie drukstoelen - Vervangen hout - Verstevenigen taatsconstructie - Conserveringswerken - Herstellen afdichtingsrubber verlaat	250.000
Elektrische installatie kattendijkbrug	- Vervangen eindschakelaars Kattendijkbrug	36.000
UPS sluis/brug	- Vervangen batterijen UPS	6.900
Bediensysteem brug	- Aanpassen en beveiligen van de hefbeweging van de brug	6.900
Bediensysteem brug	- Plaatsen van een kabelrups onder de brug	60.900
Onderhoud elektrische en elektormechanische installatie	- Regulier onderhoud	33.900
Omloopriolen	- Vervanging vuilroosters voor de schuiven van de omloopriolen	25.000
Servicecontract	- Jaarlijkse vergoeding voor servicecontract (24/7/365) dringende interventies	20.000/jaar
Regulier onderhoud	- Brugkelder reinigen, straatkolken reinigen, onkruid verwijderen, sporen van de brug reinigen en ontroesten, ...	20.000/jaar

4. De overheidsopdracht "Reëngineering hydraulica en installatie noodvoeding Kattendijkbrug" werd gestart op 27 februari 2023. Het offertebedrag bedraagt 512.935,34 euro.

Deze opdracht vervangt de huidige hydraulische servosturing door een hydraulische gelijkloop van de brug. Tevens wordt een noodvoeding geïnstalleerd voor zowel brug als sluis. Door deze aanpassingen wordt een betrouwbaarder systeem bekomen dat de beschikbaarheid van de brug en sluis aanzienlijk zal verhogen en bijkomend geschikt is voor een noodsturing in het geval van een defect.

Er zijn op korte termijn geen werken gepland aan het bouwkundig deel van beide kunstwerken.

5. Volgende werken dienen voorzien te worden op langere termijn. Er is nog geen planning of raming bekend. Er werden voor deze werken nog geen budgetten gereserveerd.

- Revisie bovendeur (eb en vloed) Kattendijksluis

- Revisie 8 verlaten Kattendijksluis
- Re-engineering hydraulische installatie Kattendijksluis (studie + uitvoering)
- Re-engineering automatisatie/sturing Kattendijksluis en brug (studie + uitvoering)

Er zijn op langere termijn geen werken gepland aan het bouwkundig deel van beide kunstwerken.

6. De Kattendijksluis kan slechts bediend worden tijdens zeer beperkte vensters. Bij te lage waterpeilen in de sluiscolk is de stabiliteit van de kaaimuren niet gegarandeerd en bij te hoge waterpeilen komen de sluisplateau's en sommige technische installaties onder water. Aldus is de sluis slechts enkele uren per dag nuttig inzetbaar om pleziervaartuigen te versassen, en enkel tijdens de openingsuren en in functie van het getij.

In tegenstelling tot de andere bruggen die het "Eilandje" ontsluiten (Londenbrug, Mexicobrug, Siberiabrug), wordt voor de Kattendijkbrug daarom geen sperperiode ingesteld tijdens de spitsuren. Vermits een opening van de Kattendijkbrug minimaal 25 minuten bedraagt, kan dit vooral tijdens de spits aanleiding geven tot filevorming voor het wegverkeer. Er is geen onderscheid te maken voor de verschillende verkeersmodi (gemotoriseerd verkeer, fietsers, voetgangers). Er zijn afspraken gemaakt met de bedienaars van de drie andere brugcomplexen van het Eilandje om nooit twee of meer bruggen tegelijk te openen zodat de doorstroming van het wegverkeer en van prioritaire voertuigen in het bijzonder te allen tijde verzekerd is.

7. De Kattendijksluis is bestemd voor de pleziervaart en mag ook voor de passagiersvaart gebruikt worden. Tijdens de renovatie van de Royerssluis vormt de Kattendijksluis voor de pleziervaart zelfs de enige verbinding tussen de Schelde en de jachthavens op rechteroever vermits Port of Antwerp-Bruges geen pleziervaart toelaat in de noordelijk gelegen sluizen voor commerciële vaart. De enige mogelijkheid om de efficiëntie van de Kattendijksluis te verhogen, is het voorzien van een nieuwe sluisdeur aan het begin van de huidige toevangeul naar de Kattendijksluis, zodat de sluis onafhankelijk van het getij gebruikt zou kunnen worden. Dit vergt echter een disproportioneel hoge investering in verhouding tot de gebruikswinst voor de pleziervaart en de passagiersvaart.

De Kattendijkbrug is bestemd voor gemotoriseerd verkeer, fietsers en voetgangers. Een optimale ontsluiting voor het wegverkeer zou slechts mogelijk zijn door het voorzien van een tweede beweegbare brug over het bovenhoofd van de sluis (kant Kattendijkdok) zoals dat bij alle andere sluizen in de Antwerpse haven het geval is. Vermits de doorstroming van het wegverkeer nu reeds te allen tijde verzekerd is via de andere bruggen van het Eilandje, zou ook dit een disproportioneel hoge investeringskost vergen in verhouding tot de gebruikswinst voor de weggebruikers.

8. De Kattendijksluis valt buiten het Antwerpse Zeehavengebied, waardoor de Port of Antwerp-Bruges niet bevoegd is.

Het openbaar domein van de Kattendijksluis en -brug en het bedieningsgebouw zijn in beheer bij de stad Antwerpen, terwijl de technische infrastructuur eigendom is van De Vlaamse Waterweg nv (DVW) die ook instaat voor de bediening van de sluis en de brug.

DVW voorziet de onderhouds- en investeringskredieten.

Om alle beweegbare kunstwerken rond het Eilandje optimaal te kunnen bedienen en ook de verkeersstromen te kunnen optimaliseren, wordt overwogen om het beheer

en de bediening van de Kattendijksluis en -brug na de realisatie van de nieuwe Royerssluis beter over te dragen worden aan de Antwerpse stadshaven.